

Utdanningsforbundet Grimstad har oppfordret alle partiene til å svare på noen spørsmål før valget. Spørsmålsarket er utformet på bakgrunn av spørsmål vi har fått fra våre medlemmer og tillitsvalgte, hva ledere i barnehage og skole skriver i tertialrapportene og hva som skrives i høringsuttalelser til budsjettene. Formålet er å utfordre og ansvarliggjøre partiene i Grimstad på en tydelig og konkret utdanningspolitikk for den kommende valgperioden. Denne oppsummeringen viser hva partiene har svart. Et parti har kun generelle kommentarer, og to av partiene har valgt å ikke svare. Mange av partiene har utdypet svarene sine utover ja/nei. Disse kan leses på de neste sidene og er viktig for å få et nyansert bilde. Godt valg!

Vil partiet:

Spørsmål	Rødt	RP	HØYRE	SISTRE	mdg	SV	Arbeiderpartiet	K	IMP	VENSTRE	Sp	ingen svar	ingen svar
- sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ingen svar	ingen svar	ingen svar
-sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
-sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	*	✓			
-bidra til økt vikarbudsjet i barnehagen?	✓	✓	*	✓	✓ x	✓	✓	✓	x	✓			
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	x	x	*	x	✓	*	x	x	✓	x			
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
- sikre at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
-sikre at minstenorm for lærertetthet i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
- opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
- jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?	✓	✓	*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x			

* = Ikke svart entydig ja eller nei eller ikke svar i det hele tatt. Se partiets kommentar til det enkelte spørsmål.

Navn på parti: Rødt

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	x		
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	x		
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager. Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.	x		

Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjetten i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.	x		Vi ønsker også å opprette en vikarpool.
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.		x	Vi ønsker egne ansatte til matlaging.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	x		
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer. Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også	x		

	<p>spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>			
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstads skolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	x		<p>Vi vil også få inn flere fagarbeidere, typ. Miljøarbeidere, miljøterapeuter og psykiske helsearbeidere.</p>
<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser</p>	x		<p>Ja, se overnevnte punkt.</p>

	stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.			
Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvaret for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>	x		

Navn på parti: KrF

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i	Ja		Med lønns- og prisveksten vi har, må rammen økes. Om rammen kan økes på bekostning av andre sektorer (en relativ

	budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.			økning) er noe avhengig av demografiutvikling og det generelle økonomiske handlingsrommet til kommunen. Men behovet er utvilsomt reelt!
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	Ja		Se kommentaren over.
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	<p>De fleste barn har en lengere oppholdstid i barnehagen, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>	Ja		Dette er noe vi må jobbe med for å sikre trygghet og kvalitet, uten å bli for styrende inn i detaljer i hvordan arbeidet i den enkelte barnehage organiseres
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjetten i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at	Ja		Litt usikker på om det er hensiktsmessig å bestemme ovenfra hvor mye av totalbudsjettet som skal gå til vikarbruk. Noe prioritering bør overlates til styrer. Men skal det prioriteres, må det

	sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.			finnes midler å prioritere
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.		Nei	Usikker på om dette i praktisk organiseringen av en barnehagehverdag, er så enkelt å besvare med ja eller nei.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	Ja		Her har ikke barnehagen fulgt med i den generelle kompetanseutviklingen i oppvekstsektoren med økt behov for samarbeid og planlegging for å sikre en god barnehagehverdag.
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer. Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte	Ja		Dette er et mål. Og så er det en diskusjon om hva som er kvalifikasjon og kompetanse. Med de utfordringer som elever i skolen har i dag, så er relasjonskompetanse også viktig å etterspørre - særlig for de yngste elevene.

	<p>kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>			
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	Ja		<p>Og så vil det noen ganger være mer hensiktsmessig, med tanke på barnets beste, å snakke om voksentetthet og ikke bare lærertetthet (jfr neste spørsmål).</p>
<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt</p>	Ja		<p>Det er ønskelig at hver skole har et velfungerende “støtteapparat” fra ledelsens side rundt de ansatte i skolen, slik at de ansatte kan være et allsidig og velfungerende “støtteapparat” rundt eleven – skolens hovedperson.</p> <p>Det er bra med andre støttefunksjoner inn i skolen, men læreren må selv delta aktivt for å skape gode relasjoner og sosialt samspill for å lykkes</p>

	mobbing, psykisk helse og skolevegring.			med sin kjerneoppgave; elevenes læring.
Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>	Ja		Vi ønsker å sikre likeverdig kvalitet og kapasitet i skolene. Skal vi lykkes med et forsvarlig innhold og utstyr i skolen - også skolebibliotek, kan vi ikke bruke mer penger enn nødvendig på skolebygg.

Navn på parti: Høyre

«Høyre vil gjerne svare et klart JA på alle punkt, men som vi begge vet så er det harde prioriteringer i budsjettene der alle sektorer har like store behov.... Sender over noen kommentarer til punktene.»

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
----------	--	----	-----	--------------------------------

Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.			Rammen for skoler og barnehager må justeres for drift og aktivitet. Vi jobber kontinuerlig for å finne tilstrekkelig med midler til å øke satsningen på oppvekstsektoren, rammene er stramme i alle sektorer og det er som kjent harde prioriteringer. De overføringer kommunen får vil også påvirke hvilke rammer vi kan jobbe innenfor.
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.			Se kommentar ovenfor.
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager. Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.			Ansatte er barnehagens viktigste ressurs. God kvalitet i barnehagen er avhengig av dem som arbeider der. Det er derfor viktig å rekruttere faglærte pedagoger og kvalifisert personale til barnehagene våre. For å gi god oppfølging til alle barna i barnehagene er man avhengig av forsvarlig bemanning. Det er et mål at

				bemanningsnormen skal oppfylles.
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjetten i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.			Planlegging og gjennomføring av daglig drift er en prioritering innenfor rammene.
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.			Planlegging og gjennomføring av daglig drift er en prioritering innenfor rammene. Oppgavedeling vil bli et tema fremover i flere av sektorene i kommunen, og det kan være aktuelt å vurdere også på dette området.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes			Planlegging og gjennomføring av daglig drift er en prioritering innenfor rammene.
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar

Skole			
<p>Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?</p>	<p>Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer.</p> <p>Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>	JA	
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>		<p>Det er hele tiden et mål at minstenormen for lærertetthet skal følges. Planlegging og gjennomføring av daglig drift er en prioritering innenfor rammene.</p>
<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet»</p>		<p>Vi trenger ansatte i skolen som ser hver enkelt elev, pedagoger og andre yrkesgrupper i</p>

<p>større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>			<p>skolen må utfylle hverandre til det beste for elevene.</p>
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			<p>Planlegging og gjennomføring av daglig drift er en prioritering innenfor rammene. Behov kan variere fra skole til skole, men det bør være en felles standard i Grimstadskolen slik at alle elever får et likeverdig tilbud uavhengig av hvor i kommunen man bor.</p>

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	x		
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	x		
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager. Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens	x		Bemanningsnormen må økes. Videre mener vi at det er nødvendig at barnehagelærere blir kompensert for videreutdanning i spesialpedagogikk, en fordel de for tiden ikke nyter.

	bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.			
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjet i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjettene er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.	x		Partiet sentrum vil bidra til økt vikarbudsjett i barnehagen. Omplasseringen av barnehagens ansatte i dag påvirker barnas trivsel og tilbud negativt.
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.		x	Man kan ikke bruke dette av en allerede lav grunnbemanning.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til	x		For barn med ekstra behov er det av stor betydning at samtlige ansatte på avdelingen deltar i fellesmøter og mottar den samme informasjonen, slik at de kan arbeide mot felles mål.

	planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes			
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	<p>Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer.</p> <p>Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>	x		<p>JA - Å ha kvalifiserte lærere er faktisk et krav fra Udir/KD.</p> <p>Spesialundervisning:</p> <p>Å tilby spesialundervisning utført av ikke-kvalifiserte ansatte kan medføre alvorlige konsekvenser for både elever, skolen og det pedagogiske systemet som helhet. Spesialundervisning krever ofte skreddersydde tilpasninger for å møte de unike behovene til hver enkelt elev. Uerfarne lærere kan stå overfor utfordringer med å tilpasse undervisningen til den enkelte elevs evner og utfordringer.</p> <p>Elever som ikke mottar den spesialundervisningen de behøver, kan oppleve forsinkelser i både sin faglige og sosiale utvikling. For å unngå slike uheldige utfall, er det av avgjørende betydning at skoler sikrer at spesialundervisning blir levert av kvalifiserte fagpersoner, som spesialpedagoger. Dette bidrar til å forsikre at elever med spesielle behov mottar den nødvendige støtten for å trives og lykkes i skolen.</p> <p>Elever med spesielle behov trenger spesialisert støtte og undervisningsmetoder for å kunne realisere sitt fulle læringspotensial. Ikke-kvalifiserte ansatte kan</p>

			<p>mangle den nødvendige innsikten i spesialundervisningsteknikker og kan derfor ha begrenset mulighet til å tilpasse undervisningen effektivt til elevenes behov. Dette kan resultere i mangelfull læring og underprestasjon.</p> <p>I Grimstad skolen er det ansatt personer med 15-30 studiepoeng innen spesialpedagogikk som utfører spesialundervisning, noe som ikke er tilstrekkelig kvalifikasjon for denne viktige oppgaven. For å sikre en adekvat spesialundervisning, bør spesialpedagoger være ansvarlige for denne typen undervisning.</p>
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	x	<p>JA.</p> <p>Vi ønsker også å fremheve studien utført av Marie-Lisbeth Amundsen og Jens B. Grøgaard, som ble publisert i tidsskriftet "Pedagogikk og Kritik" 05.05.23. Denne studien som involverte 673 foreldre som hadde barn med gjennomsnittlig fravær på 5 år, viser at gode relasjoner til lærere og at det tilrettelegges for faglig mestring, har stor betydning for hvorvidt barna kommer tilbake. Dette understreker viktigheten av å ha mindre skoleklasser og tilgjengelige spesialpedagoger som kan legge til rette for positive mestringserfaringer i skolehverdagen.</p> <p>Vi mener at økonomiske ressurser bør flyttes nærmere barna og skolene enn det som er tilfelle i dag.</p>

<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	<p>x</p>		<p>JA.</p> <p>PS ønsker at det legges større vekt på sosial trivsel og inkludering, mindre elevgrupper, mer støttefunksjoner (sosiallærer, helsesøstre, miljøterapeuter), tettere bemanning i friminutter, ressurser inn, ellers går lærerne i spagaten.</p> <p>Grimstad kommune har uttalt at 63 barn i Grimstadskolen sliter med skolevegring (41 ungdomsskoleelever og 22 barneskoleelever).</p> <p>Vi mener at det er store mørketall, da Grimstad kommune ikke fører statistikk over elever som har tilrettelegging for kortere skolehverdager med enkeltvedtak.</p> <p>En systemendring må til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • holdningsendring • mer kunnskap • bedre samhandling • tverrfaglig samarbeid
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Både ja og nei.</p> <p>Digitale medier må ikke ta overhånd. Å finne en balanse mellom digitale ressurser og tradisjonelle papirbøker kan være en god tilnærming for å sikre at barn får en allsidig og effektiv læringsopplevelse. Det viktigste er å tilpasse læringsmetodene etter barnets individuelle behov og preferanser.</p> <p>Når det gjelder skolebiblioteker, mener vi det bør være øremerkede midler.</p>

	<p>av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			
--	---	--	--	--

Navn på parti: MDG

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	Ja		Det gjorde vi i vårt alternative budsjett i inneværende periode

Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	Ja		
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	<p>De fleste barn har en lengere oppholdstid i barnehagen, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>	Ja		MDG i nasjonalt program vil: Øke voksentettheten både i barnehagene og skolene, for å gi god omsorg til barnehagebarn og tilpasset opplæring til elever i grunnskolen.
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjett i barnehagen?	<p>Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen.</p> <p>Vikarbudsjettene er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at</p>	Ja	Nei	

	sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.			
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.	Ja		Se begrunnelsen ovenfor
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	Ja		Se begrunnelsen ovenfor
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer. Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal	Ja		Fra lokalt valgprogram: Vi vil ha en satsing på lærerressursene i lesing, tilstrekkelige sosialpedagogiske ressurser og assistenter med nødvendig pedagogisk opplæring. Samt en satsning på lærerressursene i

	<p>undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>			praktisk orienterte valgfag fra 5. klasse.
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	Ja		Fra lokalt program: Jobbe for et trygt og godt arbeidsmiljø for både lærere og elever.

<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	<p>Ja</p>		<p>Fra nasjonalt program:</p> <p>Styrke rådgivningstjenesten og øremerke ressurser til styrking av skolehelsetjenesten.</p>
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune</p>	<p>Ja</p>		<p>Fra nasjonalt program:</p> <p>Tilrettelegge for praktiske arbeidsmåter i alle fag ved å legge til praktiske ferdigheter som en sjettede grunnleggende ferdighet.</p>

	<p>jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			
--	---	--	--	--

Navn på parti: SV

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	ja		SV har i budsjettene sammen med opposisjonen lagt inn kraftig økning til skole og barnehage. Vi tar enhetsledernes rapporter på alvor og er som dem svært bekymret for de trange rammene. Lovbrudd er uhørt, men utover det må rammene økes ytterligere for at samfunnsoppdraget kan følges.
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	ja		SV fortsetter jobben med å øke rammene. Betydningen av tidlig innsats både for bar

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				og samfunn er avhengig av gode vilkår for de ansatte.
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager. Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.	ja		SV vil fortsette å kjempe for at bemanningsnormen skal gjelde gjennom hele dagen. Det lå i vårt budsjettforslag. Det er svært bekymringsfullt at bemanningsnormen ikke oppfylles i løpet av dagen heller. Kun tre timer har barna med full bemanning grunnet pauser mm. Dette vil SV løfte i debatter.
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjetten i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.	ja		Enhetslederne har i årevis påpekt dette og vi vil jobbe for at det bli reell budsjettering. Barn med særskilte behov er jo en annen pott som vi vet er for liten. Vi må ta tidlig innsats på alvor og vil fortsette å jobbe for økte rammer.
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.			Dersom bhg er organisert med egen kokk som ikke deltar i det pedagogiske arbeidet, bør det ikke gå av grunnbemanningen. Rammene i bhg bør økes og også gi mulighet for å

				innlemme måltidsforberedelser i den pedagogiske virksomheten innenfor mat og helse.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	ja		Tillit til at tiden brukes på best mulig måte er viktig. Samtidig må det vel ha noen føringer på samarbeid og utvikling av barnehagen?
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer. Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse	ja		Bare det at spørsmålet i det hele tatt må stilles er jo en fallitterklæring om vi ikke snart klarer å få til.

	<p>er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>			
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	ja		<p>Minstenormen skal ikke brytes. Det må være nok ressurser. Det handler jo også her om tidlig innsats.</p>
<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	ja		<p>Dette har vi vært tydelige på og vist i budsjett.</p>
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler,</p>			<p>Dette spørsmålet inneholder flere delområder og vi kan ikke svare enkelt ja eller nei.</p>

<p>infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>		<p>Det er en selvfølge at enhetenes ansatte har de verktøy de trenger med pc mm.</p> <p>Når det gjelder på hvilken måte rammeplanene skal oppfylles og hva som er riktig for framtida, trengs det en debatt ogs i Grimstad om hva som er beste verktøy og hvor satsing skal ligge. Ny forskning må ta på alvor. (bok , de digitale prøvekaninene) Bhg og de trinn. Bibliotek og bøker er i alle fall noe som trengs å satses på.</p>
--	---	--	---

Navn på parti: AP

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
<p>Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst økes hvert år?</p>	<p>Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er</p>	Ja		<p>Definitivt. Dette har vi jobbet for i fire år nå</p>

	vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.			
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.			Selvfølgelig
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	<p>De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>	ja		<p>Det vil si, vi kommer til å overføre mer midler til økt grunnbemanning. Vi vet at det er dårlig bemanning deler av dagen, og vil be kommunedirektør tenke på dette når midlene fordeles.</p> <p>Det er viktig at bemanningsnormen realiseres gjennom hele dagen,</p>
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjet i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.	Ja		Vi kommer til å overføre mer midler til økt grunnbemanning. Da må midler til vikar også ligge inn under dette.
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.		Nei	

<p>Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?</p>	<p>Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes</p>	<p>Ja</p>		<p>Samtidig har vel dette med sentrale avtaler å gjøre</p>
<p>Spørsmål</p>	<p>Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet</p>	<p>Ja</p>	<p>Nei</p>	<p>Eventuell utfyllende kommentar</p>
<p>Skole</p>				
<p>Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?</p>	<p>Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer.</p> <p>Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p>	<p>Ja</p>		<p>Det som er hverdagen i skolen nå er at man settes til å undervise i det som trengs, uavhengig av om en har kompetanse eller ei</p> <p>Igjen, vi øker grunnbemanningen på generelt grunnlag</p>

	Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.			
Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?	Flere skoler i Grimstads skolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet. Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.	Ja		
Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?	Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes. Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.	JA		Vi øker grunnbemanningen på generelt grunnlag
Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?	De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverker eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc. Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det			I denne omgang er det et løft i grunnbemanningen som er pri 1 Regjeringen har i tillegg nettopp delt ut 115 millioner ekstra til skolebøker, læremidler osv. for

	<p>digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			Grimstad utgjør det noe over 500 000
--	---	--	--	--------------------------------------

Navn på parti: Konservativt

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	x		
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.			

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	<p>De fleste barn i barnehagene har en lengere oppholdstid, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>	x		
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjet i barnehagen?	<p>Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.</p>	x		
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	<p>Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.</p>		x	
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	<p>Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere</p>	x		

	<p>melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes</p>			
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
<p>Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?</p>	<p>Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer.</p> <p>Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>	x		
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på</p>	x		

<p>og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>			
<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	x		
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og</p>	x		

	innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.			
--	---	--	--	--

Navn på parti: Grimstad Industri- og Næringsparti (INP)

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst økes hvert år?	Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.	X		<i>Basert på inntekter som Grimstad Kommune har, så må rammene for oppvekst vurderes sammen med totalen for Grimstad Kommune. Men Grimstad Kommune sine innbyggere har krav på en god og trygg skole for opplæring. Grimstad INP vil i kommende kommuneperiode stemme for at budsjettene ikke skal kuttes</i>
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjettramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	X		<i>Se over.</i>
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at,	De fleste barn har en lengere oppholdstid i barnehagen, og foreldre jobber fullt. Det			<i>Dette er et spørsmål som må tas på</i>

<p>pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)</p>	<p>betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>			<p><i>nasjonalt nivå, og rammene må settes der. Slik at dette spørsmålet bør komme opp i forkant av Stortingsvalget. Grimstad Kommune må da innrette seg etter norm som settes. Men det betyr ikke at Grimstad Kommune ikke kan etablere et godt tilbud til våre barn. Grimstad INP vil være positiv til at tilbudet skal dekke behovet. Kan ikke svare hverken Ja eller Nei, da dette bør komme fra Stortinget.</i></p>
<p>Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjetten i barnehagen?</p>	<p>Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen. Vikarbudsjetten er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.</p>		<p>X</p>	<p><i>Nei. Vikarer bør være på et minimum. Vikarer er kostnadsdrivende. Alle enheter bør ha tilstrekkelig fast bemanning for å dekke behovene. Samt at sykefravær må sees på, er det noe som kan forebygges for å redusere sykefravær? Men vikarer er noe som det er behov for, men skal kun være ved ekstraordinære behov/situasjoner.</i></p>
<p>Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?</p>	<p>Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.</p>	<p>X</p>		<p><i>Bør dekkes av grunnbemanning. Skal dette dekkes av «andre» vil dette medføre andre ekstrakostnader.</i></p>

				<i>Dette bør være aktivitet som er en del av hverdagen.</i>
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	X		<i>Tid til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere skal sikres. Hvis denne tid ikke skjermes så bør dette rapporteres, så må det tas fatt i.</i> <i>Dette er også en sak som må komme opp ved revidering av bemanningsnormen.</i>
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag, spesialundervisning og andre støttetiltak?	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer. Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.	X		<i>Det er knapphet på kvalifiserte lærere, og dette må det sees på. Utdanning av lærere er et tema som må tas i forbindelse med Stortingsvalget. Dette er ikke noe Grimstad Kommune kan styre. Men Grimstad Kommune må se på muligheten for å få kvalifiserte lærere. Dette må tilstrebes.</i>

	Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.			
Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	X		<i>Antall lærere skal være over minstenorm i Grimstad Kommune.</i>
Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	X		<p><i>Mobbing er et holdningsproblem og må tas fatt i og tas på alvor. Våre barn har krav på trygghet i skolen. Lærere skal ha tilstrekkelig med ressurser og tid for å utføre sine oppgaver. Hvis minstenorm ikke er oppfylt er det Grimstad Kommune sitt ansvar å sørge for at dette oppfylles.</i></p> <p><i>Vi vil også se på muligheter tverrfaglige team, blant annet ved å bruke barne- og ungdomsarbeidere</i></p>
Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler	De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre	X		<i>Allerede så ser man en debatt der det er økt bekymring rundt</i>

<p>til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			<p><i>dette med «skjermtid». Lesing bør være tilgjengelig både på bøker og digitalt. Hverdagen vår er i konstant endring. Digitale medier er derfor positivt i en daglig endret verden. Men det må settes av tid til å lære unge å lese romaner og noveller på papir.</i></p>
---	--	--	--	---

Navn på parti: Venstre

Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Generelt				
<p>Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst økes hvert år?</p>	<p>Når det satses på barnehage og skole bør man også tilføre midler for å sikre god drift og økt lærertetthet. Kvaliteten på tjenestene kommunene leverer henger i stor grad sammen med innsatsen i form av penger i budsjettet. For å utvikle god barnehage og skole, må det bevilges mer fremover fremfor å</p>	X		<p>Styrking av oppvekst må komme dels gjennom nye midler, og dels gjennom at midlene brukes bedre. Flertallet i kommunestyret sa for eksempel nei til en endring av skolestruktur som ville</p>

	kutte i budsjettet. Enhetsledere er tydelige i tertialrapportene om at rammene er for stramme, og at det er vanskelig å drive forsvarlig i henhold til lov- og avtaleverk.			gitt innsparing på 7-8 millioner i året. Det er penger som kunne vært brukt på lærere, undervisningsmateriell og styrking av andre yrkesgrupper i skolen.
Vil ditt parti, i denne fireårsperioden, sikre at budsjetttramma til oppvekst ikke reduseres?	Se begrunnelsen over.	x		
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Barnehage				
Vil ditt parti gå inn for å sikre at, pedagog – og bemanningsnormen ses i sammenheng med barnehagens åpningstid? (også ved ansattes sykefravær, ferier, måltider, møter, kurs, pauser mm.)? (Bemanningsnorm: én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år)	<p>De fleste barn har en lengere oppholdstid i barnehagen, og foreldre jobber fullt. Det betyr at det må settes inn langt større ressurser for å gi barna et godt tilbud. Med like mange ansatte per barn, vil bemanningen være langt dårligere i en barnehage med lang åpningstid enn i en barnehage med kortere åpningstid. Det tar dessverre ikke den vedtatte pedagog – og bemanningsnormen hensyn til. Utdanningsforbundet mener derfor at normen må økes i barnehager.</p> <p>Norm for bemanning tar heller ikke hensyn til at barna er i barnehagen hele dagen, mens bemanningen har møter, kurs, pauser, planleggingstid, måltider, ansatte er syke mm. Dermed er ikke bemanningen i barnegruppene tilstrekkelig for hele åpningstiden, gjennom hele dagen og uka.</p>	x		Vi må bevege oss i den retningen. Vi klarer ikke det i ett sprang.
Vil ditt parti bidra til økt vikarbudsjett i barnehagen?	Enhetslederne i barnehage er tydelige på at budsjettene er så trange at handlingsrommet er helt borte. Det spesialpedagogiske behovet er langt større enn det man har ressurser og ansatte nok til å ivareta når det gjelder barn med særskilte behov i barnehagen.	x		Et vikarbudsjett på 2% er ikke holdbart. Men først og fremst ønsker vi å gi barnehagene økte rammer, slik at de disponerer midlene på best mulig måte.

	Vikarbudsjettene er satt til 2 %, mens sykefraværet og annet fravær er langt høyere. Det er viktig å understreke at sykefraværet bare er en liten del av det reelle fraværet.			
Mener ditt parti at det er riktig at istandsetting og opprydning av måltider tas av grunnbemanningen?	Utdanningsforbundet mener at dette er med på å svekke en allerede lav grunnbemanning og trange rammer i barnehagene.		x	Av alle gode tiltak som ønskes gjennomført, kan vi ikke se at det er det viktigste, så det vil ikke være prioritert, men igjen ønsker vi å øke rammen, så hvis barnehagen ønsker å prioritere det, er detopp til dem.
Mener ditt parti at lærere i barnehage bør ha mer tid avsatt til samarbeid og planlegging i barnehagene?	Tiden til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere og barnehagelærere har stått på stedet hvil i 40 år. Samtidig har kravene til barnehagelærerne økt radikalt. Derfor trenger vi mer tid og sikring av at tiden blir brukt til det den skal. Avtaleverket sier at de skal ha minst 4 timer. Flere melder at de ikke får mulighet til dette. Å drive profesjonelt arbeid med barn basert på faglig skjønn krever handlingsrom. Og det krever tid. Tid som må skjermes og ikke brukes til andre presserende oppgaver hver gang noe dukker opp. Utdanningsforbundet mener at dersom barnehagelærerne skal ha mulighet til å levere etter forventningene, må de ha tid til planlegging og oppfølging av hvert enkelt barn, og mulighet til selv å avgjøre hvordan tiden best kan benyttes	x		Dette er ikke noe som kan løses lokalt
Spørsmål	Faglig begrunnelse fra Utdanningsforbundet	Ja	Nei	Eventuell utfyllende kommentar
Skole				
Vil ditt parti gå inn for at elever i Grimstadskolen har en kvalifisert lærer i alle fag, også i praktisk – estetiske fag,	Vi vet at det i Grimstadskolen stadig settes inn ukvalifiserte i ulike fag og i spesialundervisningstimer.	x		Det vil framover være en stor utfordring å skaffe kvalifiserte lærere også i Grimstadskolen. Men målet må være

<p>spesialundervisning og andre støttetiltak?</p>	<p>Kvalifiserte lærere i fagene gym, kunst – og håndverk og musikk er like viktig som i matematikk, engelsk og norsk mm. Lærere må ha god faglig kompetanse i fagene de skal undervise i, også spesialundervisning. Faglig trygghet gir gode faglige ledere i klasserommet, som igjen skaper tillit hos elevene. Lærere må også ha didaktisk kompetanse. Didaktisk kompetanse handler om det enkelte fagets egenart og hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for læring. Det er stor forskjell på undervisningsmetodene i de ulike fagene. Faglig og didaktisk kompetanse er to av pilarene i god undervisning. Kunnskap om faget og om tilpasset opplæring er grunnlaget for at læreren skal kunne veilede elevene for å stimulere og styrke deres læring.</p> <p>Det er viktig at spesialundervisning blir gitt av spesialpedagoger, slik at kvaliteten og utbyttet blir best mulig for elevene som mottar denne formen for undervisning.</p>			<p>kvalifiserte lærere i alle fag. Vi kan også se for oss en ordning der ukvalifiserte som underviser i skolen tilbys utdanning kombinert med jobb.</p>
<p>Vil ditt parti sikre at minstenorm for lærertetthet (maksimalt 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn) i skolen fullfinansieres og følge opp at ressursene brukes til det de er tiltenkt?</p>	<p>Flere skoler i Grimstadskolen har over flere år meldt inn at de bryter krav om minstenorm for lærertetthet.</p> <p>Forskning viser entydig at kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev er avgjørende i alle former for undervisning og læring. Mindre elevgrupper øker muligheten til å bygge gode relasjoner til hver enkelt elev. Større elevgrupper gjør det mer krevende å tilby kvalitet i tilpasset undervisning, og gjør det også mer utfordrende å innfri kravet om mer praktiske undervisningsformer.</p>	<p>X</p>		<p>Det er en selvfølge at lovverket skal følges også på dette feltet.</p>

<p>Vil ditt parti gå inn for å opprette flere støttefunksjoner for å avlaste lærere og skoleledere slik at de i større grad kan fokusere på kjerneoppgavene sine, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet?</p>	<p>Mobbing, skolevegring og psykisk helse generelt gjør behovet for helsesøstre, sosiallærere og miljøterapeuter økende. Det er viktig at «laget rundt barnet» sikres, uten at dette går ut over minstenorm for lærertetthet. Lærernes kjerneoppgaver defineres som undervisning, og for – og etterarbeid til undervisning. Mange lærere, spesielt kontaktlærere, melder at mye av arbeidsdagen går til andre oppgaver enn dette. Dette vil kunne føre til at kvaliteten på undervisningen svekkes.</p> <p>Resultater fra forrige Ungdataundersøkelse i Grimstad viser stor grunn til bekymring rundt mobbing, psykisk helse og skolevegring.</p>	<p>x</p>		<p>I klassen må læreren få være lærer. Venstre ønsker å få flere grupper inn i skolen. Med mange elever med ulike behov ender læreren opp med å dekke for mange ulike profesjoner.</p> <p>Dette tar tid, og det blir mindre tid til undervisning, noe denne egentlig skal gjøre. Om tiden til undervisning øker tror vi at også kvaliteten følger med og læringsutbytte vil bli høyere. Når læreren kan være lærer øker trykket for tidlig innsats, fordi en har tid til det.</p>
<p>Vil ditt parti jobbe for at barnehagene og skolene får økte øremerkede midler til felles standard for utstyr, ressurser og infrastruktur for det digitale løftet, for å kunne oppfylle rammeplaner og læreplaner?</p>	<p>De økonomiske rammene er allerede lave og den største delen av budsjettene går uavkortet til lønn. Det kan ikke være slik at enhetenes budsjetter skal avgjøre hvem som får lisenser til digitale læremidler, oppdaterte læreverk eller nødvendig tilbehør til sin digitale enhet. I barnehagene mangler det digitalt oppdatert utstyr, og flere ansatte har ikke pc.</p> <p>Det må settes av penger til å utruste skolene for å aktivt kunne delta i det digitale løftet. Vi mener alle elevene i Grimstadskolen skal ha de samme mulighetene, uavhengig av hvilken skole de går på.</p> <p>Skolebibliotek er en pålagt tjeneste i Opplæringsloven. Grimstad kommune ønsker å være en satsningskommune jfr. planleggingsdagen 3. januar 2023. Slik det er i dag, er det opp til den enkelte skole å prioritere både</p>	<p>x</p>		<p>Venstre vil først og fremst øke rammene til skole og barnehage, og så gi sektoren og den enkelte skole større frihet til å prioritere innenfor den rammen.</p> <p>Styrende for prioriteringen må være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lovverk • Sektorens overordnede planer • Enhetsleders vurderinger • Pedagogenes faglige vurdering <p>Vi vil gi mer makt til pedagogene og i mindre grad detaljstyre midler.</p>

	<p>tidsbruk og innkjøpsmidler for sin skole. Vi mener at skolebibliotekene i Grimstadskolen skal være lik for alle elever. Det må være et minste felles krav til nedsatt tid for skolebibliotekarene, funksjonstillegg og innkjøpsmidler. Dette bør være satt som en prosentandel i forhold til elevtallet ved skolene. Ansvar for midler til dette, bør ligge hos kommunen som øremerkede midler. Det vil gjøre satsningsområdet for kommunen mye tydeligere.</p>			
--	--	--	--	--

Navn på parti: Senterpartiet

Vi har dessverre ikke fått svart ut spørreskjema i detalj, men kommer her med noen generelle betraktninger:

Som følge av økning i andelen eldre, vil en framover få en forskyvning av den forholdsmessige andelen av budsjettene fra oppvekst- og utdanning til helse- og omsorg. Det bør bevilges omtrent samme beløp per barn i barnehagen og per elev i skolen som dag.

Det er vanskelig å støtte for konkrete tiltak uten å vite kostnadene. En del av det som er forslått må eventuelt skje gjennom sentrale føringer med tilhørende bevilgninger. Men det er ikke noe ønske fra Senterpartiets side å bryte lover med tanke på bemanning m.m.

Når det gjelder skole har Senterpartiet et fokus på at alle dagens barneskoler opprettholdes. Skolene må sikres oppdaterte læremidler (både fysiske og digitale). En må ha fokus på psykisk helse og tidlig innsats. Vi ønsker løpende barnehageopptak.

Med tanke på kvalifisert personell, så er dette langt på vei en administrativ oppgave å ansette, og i prosessen påse at de som ansettes er kvalifiserte.